

KEHITYKSELLINEN KIELIHÄIRIÖ KOULUIÄSSÄ

Tietoa opettajalle

Tays Foniatrian poliklinikka
2023

Kun lapsella on kehityksellinen kielihäiriö

Lapsen on vaikea tuottaa ja/tai ymmärtää puhetta, vaikka muu kehitys etenee iänmukaisesti.

Kielihäiriö

- vaikuttaa kaikkiin lapsen puhumiin kieliin.
- on pysyvä ilmiö, joka muuttaa muotoaan lapsen kehittyessä.
- ei johdu kasvatuksen tai opetuksen puutteesta eikä monikielisyydestä.
- on synnynnäinen aivojen toimintahäiriö, useimmiten perinnöllinen.
- voi esiintyä yhdessä muiden vaikeuksien, kuten tarkkaavuuden ja toiminnanohjailun haasteiden, oppimisvaikeuksien (lukemisen ja kirjoittamisen vaikeus, matematiikan oppimisvaikeus) tai motorisen kömpelyyden, kanssa.

Kuinka kehityksellinen kielihäiriö voi näyttäytyä kouluarjessa?

Lapsi

- ymmärtää asioita ja ohjeita väärin, eikä ymmärrä vitsejä tai kielikuvia.
- vastaa hitaasti tai aiheen vierestä.
- vastaa usein ”en tiedä” tai ”en muista”.

- vaikuttaa aloitekyvyttömältä tai hiljaiselta.
- ei näytä kuuntelevan tai ei jaksaa kuunnella.
- vaipuu omiin ajatuksiin.
- katsoo kavereista mallia.
- ei löydä sanoja tai muista nimiä - sanavarasto on kapea ja uusien käsitteiden oppiminen vaikeaa.
- ei osaa kertoa omista asioistaan loogisesti, ja ilmaisu voi olla kieliopillisesti kömpelöä.
- ei ehdi mukaan keskusteluun esim. ryhmätilanteissa.
- ei ymmärrä lukemaansa.
- käyttäytyy levottomasti, hermostuu tai turhautuu helposti.
- ei ymmärrä tai osaa säädellä tunteitaan.
- voi kokea vaikeuksia kaverisuhteissa.

Kehityksellinen kielihäiriö vaikuttaa oppilaan

- oppimiseen ja suoriutumiseen koulussa.
- itsetuntoon ja käsitykseen itsestä oppijana.
- sosiaalisiin vuorovaikutustaitoihin sekä kykyyn solmia ja ylläpitää kaverisuhteita.

Kuinka tukea oppilastasi, jolla on kehityksellinen kielihäiriö?

- Herätä oppilaasi tarkkaavaisuus: kutsu nimeltä, ota katsekontakti, korosta tärkeimpiä asioita, puhu selvästi.
- Istumapaikka opettajan lähellä voi auttaa opetuksen seuraamista.
- Käytä kuvia, eleitä, ilmeitä ja opetusvideoita.
- Käytä yksinkertaisia lauseita ja ohjeita. Toista tarvittaessa toisin sanoin ja varmista, että oppilas on ymmärtänyt.
- Selitä vieraat käsitteet ja toista niitä usein, jotta ne jäisivät mieleen.
- Hyödynnä selkokielistä materiaalia ja/tai äänikirjoja, esimerkiksi Arttu-sovellusta.

- Anna oppilaalle aikaa vastata ja kertoa.
- Kehu ja kannusta!
- Tee tiivistä yhteistyötä oppilaan kuntouttajien kanssa.

Lisätietoa

- PS-kustannuksen kirjat:
 - Sanat sekaisin? Kielelliset oppimisvaikeudet ja opetus kouluiässä
 - Ymmärsinkö oikein? Kielelliset vaikeudet nuoruusiässä
 - Lasten kielelliset vaikeudet – Haasteiden tunnistaminen ja kuntoutus
- Aivoliitto (aivoliitto.fi)
- Erilaisten oppijoiden liitto (eoliitto.fi)
- YouTube-video: Supporting Developmental Language Disorders in the Classroom
- Kuntoutusasioissa voit olla yhteydessä foniatrian poliklinikan kuntoutusohjaaja Jaana Reuteriin (jaana.reuter@pirha.fi).

Terveisin Taysin Foniatrian poliklinikka!

